

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvinenej **E. M. a spol.** pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 6T 80/2011, o návrhu na odňatie a prikázanie veci na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 23. februára 2012 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obvinenej **E. M. a spol.** vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 6T 80/2011, pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné, sa tomuto súdu **neodníma**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský prokurátor v Bratislave podal 8. decembra 2011 pod č. 1Kv 36/09, na Okresnom súde Bratislava I obžalobu na obvinených E. M., D. K., Ing. M. M., Ing. M. K. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. (skutok v bode 1/ obžaloby) a na obvinených E. M., P. M., D. D. aj pre zločin neodvedenia dane a poistného spolupáchateľstvom podľa § 20, § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (skutok v bode 2/ obžaloby), ktorej trestnej činnosti sa mali dopustiť na skutkovom základe, že

1/ E. M., D. K., Ing. M. M., Ing. M. K.

v čase najneskôr od začiatku roka 2007 do 04. apríla 2007 v B., na C., v B. na P. a ďalších presne nezistených miestach ako členovia organizovanej skupiny, ktorej činnosť koordinoval obv. Ing. M. M., po tom ako obv. D. K. a obv. E. M. na viacerých stretnutiach presvedčili M. G., vtedajšieho konateľa spoločnosti K., že podpísaním factoringovej zmluvy získa spoločnosť K., finančné prostriedky na realizáciu nimi navrhovaného projektu,

zabezpečili obv. Ing. M. M. a obv. Ing. M. K. spolu s obv. E. M. vyhotovenie nepravdivých dodávateľských faktúr v mene spoločnosti K., č. X., X., X. a ich príloh (dodacích listov), nepravdivých potvrdení dlžníkov – zákazníkov M., G. a A. a ďalších nepravdivých dokladov, ktoré tvorili podklad pre uzavretie factoringovej zmluvy, na čo ich obv. Ing. M. K., ktorý zabezpečoval komunikáciu medzi E. M., obv. D. K. a obv. Ing. M. M., odovzdal obv. Ing. M. M. a ten zabezpečil predloženie falšovaných podkladov spoločnosti F., so sídlom P., kde M. G. dňa 29. marca 2007 podpísal „Rámcovú factoringovú zmluvu č. X.“ na poskytnutie factoringu a „Hromadnú factoringovú zmluvu“, obsahujúcu tri factoringové zmluvy:

- č. X., ktorou bola postúpená pohľadávka spoločnosti K., voči zákazníkovi M., deklarovaná faktúrou X. zo dňa 22. marca 2007 k predaju tovaru podľa priložených dodacích listov č. 17 až č. 30, potvrdzujúcich dodanie tovaru v celkovej fakturovanej čiastke 8 246 233 Sk (273 724,79 €),

- č. X., ktorou bola postúpená pohľadávka spoločnosti K., voči zákazníkovi G., deklarovaná faktúrou X. zo dňa 22. marca 2007 k predaju tovaru podľa priložených dodacích listov č. 1 až č. 9, potvrdzujúcich dodanie tovaru v celkovej fakturovanej čiastke 8 262 170 Sk (274 253,80 €),

- č. X., ktorou bola postúpená pohľadávka spoločnosti K., voči zákazníkovi A., deklarovaná faktúrou X. zo dňa 22. marca 2007 k predaju tovaru podľa priložených dodacích listov č. 33 až č. 36, potvrdzujúcich dodanie tovaru v celkovej fakturovanej čiastke 7 990 004,50 Sk (265 219,56 €),

a po prevode finančných prostriedkov v celkovej výške 20 823 646 Sk (691 218,42 €) spoločnosťou F., na účet spoločnosti K., dňa 04. apríla 2007, získala obv. E. M. tieto finančné prostriedky z účtu spoločnosti K., prevodmi na účty iných ňou ovládaných spoločností, resp. výbermi v hotovosti a tieto použila na doposiaľ nezistený účel, čím spôsobili škodu spoločnosti F., v celkovej výške 20 823 646 Sk (691 218,42 €),

2/ obv. E. M., obv. P. M. a obv. D. D.

v presne nezistenej dobe od septembra roku 2007 do 27. decembra 2007 na presne nezistených miestach v K., po vzájomnej dohode, s cieľom získať finančné prostriedky, E. M.

zabezpečila sfaľšované doklady osvedčujúce, že medzi spoločnosťami K. a A., došlo k zdaniteľnému plneniu, kúpe a predaju flexografického tlačiarenského stroja KDO-UV3 v celkovej fakturovanej čiastke 95 560 344 Sk (3 172 022,31 €) a fingované doklady osvedčujúce toto plnenie, ktoré podpísali D. D. a P. M., ako i vyhotovenie faktúry číslo X. s dátumom vystavenia 30. november 2007 v mene spoločnosti K., pre odberateľa, spoločnosť A. s predmetom fakturácie „dodanie flexografického tlačiarenského stroja KDO-UV3“ v celkovej fakturovanej čiastke 95 560 344 Sk (3 172 022,31 €), z toho DPH vo výške 15 257 533,90 Sk (506 457,34 €), ktorú napriek tomu, že k zdaniteľnému plneniu, v zmysle zákona č. 222/2004 Z. z. o DPH v znení neskorších predpisov, z tejto faktúry nedošlo, pretože spoločnosť K., fyzicky nedodala tovar uvedený v predmete fakturácie na tejto faktúre, zaúčtovali do účtovníctva spoločnosti A. konateľkou ktorej bola v tom čase obv. P. M., a následne si v daňovom priznaní DPH, ktoré podpísala P. M., podanom dňa 27. decembra 2007 na Daňovom úrade K. na G. v K., v mene spoločnosti A. za zdaňovacie obdobie november 2007 uplatnili nadmerný odpočet DPH vo výške 15 200 000 Sk (504 547,57 €), pričom správca dane uplatnený nadmerný odpočet DPH nevyplatil len preto, že pri kontrole zisťovania nároku na vrátenie nadmerného odpočtu toto neoprávnené uplatnenie odpočítania dane zistil.

Predseda senátu Okresného súdu Bratislava I predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 16. februára 2012 trestnú vec obvinených s návrhom, aby trestná vec bola tomuto súdu odňatá a prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Košice I. Svoj návrh odôvodnil tým, že obvinení E. M., D. D., Ing. M. K. a Ing. M. M. majú trvalý pobyt v Košiciach, resp. Košickom kraji. Obv. Ing. M. M. je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu Sabinov, obv. P. M. má trvalý pobyt v Bardejove, resp. v Prešovskom kraji a obv. D. K. má trvalý pobyt v Nitrianskom kraji, čím by v prípade delegácie došlo k urýchleniu konania. Ďalej svoj návrh odôvodňoval tým, že zo svedkov, ktorí boli vypočutí v prípravnom konaní a bude potrebné ich vypočuť aj na hlavnom pojednávaní, má až 44 svedkov trvalý pobyt, resp. kontaktnú adresu v Košickom kraji, 5 svedkov má trvalý pobyt v Banskobystrickom kraji, 2 svedkovia v Trenčianskom kraji, 7 svedkov v Bratislavskom kraji, 2 svedkovia v Českej republike a splnomocnený zástupca poškodenej strany má bydlisko v Rakúsku. Z hľadiska hospodárnosti by bolo vhodné odňať vec Okresnému súdu Bratislava I a prikázať ju Okresnému súdu Košice I.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava I a Okresnému súdu Košice I, ktorému je prikázanie veci navrhnuté, preskúmal podaný návrh na odňatie a prikázanie veci a zistil, že návrh predsedu senátu na odňatie a prikázanie veci nie je dôvodný.

Vecná príslušnosť okresného súdu, o ktorej niet pochýb, vyplýva z ustanovenia § 16 ods. 1 písm. b/ Tr. por., podľa ktorého okresný súd v sídle krajského súdu vykonáva v prvom stupni konanie, ak bol skutok spáchaný organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou. Z obžaloby totiž vyplýva, že skutok v bode 1/ obžaloby mali spáchať ako členovia organizovanej skupiny. Miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava I vyplýva z ustanovenia § 17 ods. 2 Tr. por., pretože trestná činnosť mala byť spáchaná aspoň sčasti v obvode tohto okresného súdu a prokurátor podal na tomto súde obžalobu.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Pojem dôležité dôvody nie je v Trestnom poriadku bližšie definovaný. Je však nepochybné, že musí ísť o skutočnosti, ktoré sú svojou povahou výnimočné, pretože ustanovenie § 23 Tr. por. je zákonným prelomom do zásady, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (súdu) vyjadrenej v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Súdna prax so zreteľom na význam ustanovení o miestnej príslušnosti súdov (iba tú možno postupom podľa § 23 Tr. por. zmeniť) považuje za dôležité také dôvody, ktoré v konkrétnom prípade umožnia lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa ako súdom miestne príslušným. V zmysle tohto ustanovenia za dôležité dôvody potom treba považovať predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú zistenie skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Tr. por.), zásadu ústnosti a bezprostrednosti (§ 2 ods. 18 Tr. por.), zabezpečujú splnenie predmetu zákona (§ 1 Tr. por.), dôveru občanov v nestranné, objektívne a spravodlivé rozhodnutie súdu, ako aj výchovné pôsobenie trestného konania na obžalovaného i na ostatných občanov a čo možno najrýchlejšie prerokovanie a rozhodnutie veci (§ 2 ods. 6 Tr. por.). Netreba pritom zabúdať

ani na požiadavku hospodárnosti konania ak ju možno dosiahnuť pri dodržaní základných zásad trestného konania a splnenia jeho účelu.

V posudzovanej veci predseda senátu príslušného súdu svoj návrh na delegáciu opiera o skutočnosť, že väčšina rozhodujúcich účastníkov konania má trvalé bydlisko v Košiciach, resp. v Košickom kraji, teda mimo obvod Okresného súdu Bratislava I, z čoho vyvodzoval, že hospodárnejšie bude prejednať vec na Okresnom súde Košice I. Zároveň dával do pozornosti, že v prípade skutku v bode 1/ obžaloby ide o tzv. dištančný delikt, pričom na prejednanie veci prichádza do úvahy príslušnosť viacerých súdov a miestna príslušnosť Okresného súdu Bratislava I bola založená tým, že na tomto súde bola podaná obžaloba. Podľa názoru najvyššieho súdu predložený návrh predsedu senátu nie je dostatočne podložený. Niet sporu o tom, že väčšina obvinených i svedkov, ktorých navrhuje obžaloba vypočuť na hlavnom pojednávaní má trvalé bydlisko v Košiciach, resp. v Košickom kraji. Táto okolnosť však môže byť dôvodom na delegáciu veci iba za stavu, že súčasne existujú ďalšie skutočnosti, na základe ktorých možno usudzovať, že procesne nepríslušný súd môže vec prerokovať podstatne rýchlejšie a hospodárnejšie. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že hľadisko hospodárnosti nemožno nadradovať nad požiadavku náležitého objasnenia veci, ktorá je základným predpokladom pre správne rozhodnutie súdu.

Zo spisového materiálu vyplýva, že v predmetnej veci boli vypočutí viacerí svedkovia, pričom prokurátor navrhol v obžalobe vypočuť na hlavnom pojednávaní celkom 34 svedkov a dvoch zástupcov poškodených strán. Z navrhovaných svedkov má skutočne väčšina bydlisko v obvode Okresného súdu Košice I, resp. v Košickom kraji. Ďalší z navrhovaných svedkov však majú bydlisko v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, časť svedkov v obvode Krajského súdu v Bratislave a napokon aj v obvode Krajského súdu v Trenčíne. Pritom nie je vylúčené, že v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní vyvstane potreba predvolať a vypočuť ďalších svedkov. Za tohto stavu je potom potrebné zohľadniť faktickú polohu konkrétnych miest aj z hľadiska reálneho dopravného spojenia s Bratislavou. Podľa názoru najvyššieho súdu dopravné spojenie s Bratislavou je najlepšie zo všetkých smerov našej republiky, čo určuje v danom prípade hospodárnosť konania na miestne príslušnom súde v Bratislave.

Z uvedeného vyplýva záver, že vykonanie konania na inom než na príslušnom súde v Bratislave, nie je z hľadiska hospodárnosti trestného konania tak významne výhodné, než je význam rešpektovania zákonnej príslušnosti súdu a zákonných sudcov. Inštitút

zákonného sudcu je totiž dôležitým prvkom právnej istoty a nič na tom nemôže zmeniť ani skutočnosť, že ustanovenie § 23 ods. 1 Tr. por. umožňuje istú výnimku. Tá je však ako bolo vyššie uvedené obmedzená dôležitými dôvodmi, ktoré v trestnej veci obvinenej E. M. a spol. najvyšší súd nezistil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto o návrhu predsedu senátu Okresného súdu Bratislava I podľa § 23 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že trestnú vec obvinenej E. M. a spol. vedenej u tohto súdu pod sp. zn. 6T 80/2011, pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné, Okresnému súdu Bratislava I neodníma.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 23. februára 2012

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová